

Iz priložene tabele vidi se veličina zemljišnog fonda po kotarevima i stanje u kom se nalazi provedba agrarne reforme i kolonizacije. Za neke kotareve najnoviji podaci manjkaju, pa ili su uzeti iz siječnja ove godine ili uopće nisu uzeti.

Najveći dio posla oko provedbe agrarne reforme i kolonizacije padao je na stručno geodetsko osoblje. Pored toga, što su kao tehnički vještaci učestvovali pri utvrđivanju agrarnih objekata, nadjelbe i izmjere agrarnog zemljišta, mnogi geometri su pomagali kotarskim agrarnim komisijama pri utvrđivanju agrarnih subjekata, popisu napuštenih kuća, smještaju kolonista, a nisu rijetki slučajevi, da su geometri ujedno bili i agrarni referenti i sami odluke izrađivali i sve poslove kotarskih agrarnih komisija vodili.

Dopisi sa terena

I.

Kod tehničkog nivelmana za potrebe gradnje vodovoda u Dalmaciji, opazilo se, da rezultati na dijelovima težeg terena nijesu zadovoljili. Nivelanje je obavljano u jednom pravcu, jer je tako bilo u zadatku predviđeno. Da bi se ipak postigli što bolji rezultati, a da se pri tom ne nivela u dva pravca, neki su drugovi pribjegli u radu slijedećem načinu. Upotrebljavale su se dvije letve tako, da su se sa stajališta čitale najprije obe letve nazad, a zatim obe letve naprijed. Time su postignuta dva pravca sa jednog stajališta i jednim instrumentom.

Molim da bi uredništvo lista po ovom zatražilo mišljenje stručnjaka, da li ovakav način može zamijeniti nivelanje u dva pravca, odnosno ukoliko ne može, koliko se ipak povećava točnost nivelanja, prema rezultatima nivelanja u jednom pravcu.

* * *

Ovdje se radi o načinu nivelanja sa dvostrukim veznim točkama, koji je opisan u knjizi Kostić—Svečnikov »Nivelman« pod naslovom »Generalni nivelman sa dvostrukim veznim točkama«.

Ovo je specijalna metoda nivelanja i bezuvjetno povećava točnost i kontrolu nivelanja. Međutim ne može zamijeniti nivelanje u oba pravca, budući da izvori pogrješaka uslijed nepromjenjenog položaja instrumenta djeluju jednako na obje visinske razlike. Da se dobiju dva međusobno nezavisna podatka mjerenja visinskih razlika, treba i mjerenja obaviti potpuno nezavisno.

II.

Kod mjerenja strana redukcionim tahimetrom Redta uobičajeno je, da se instrumenat postavi na poligone točke, a letve na vezne točke. Na radovima premjera Šibenika, postupalo se obratno, da je instrumenat

postavljan na vezne točke, a letva na poligone, navodno iz razloga što su se tom metodom postizali bolji rezultati.

Moli se po ovom pitanju za mišljenje.

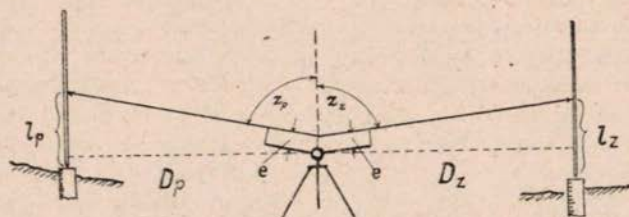
* * *

Dužine poligonih strana mjere se preciznim redukcionim daljinomjerom »Redta«, u slučaju da je dužina poligonske strane preko 125 m, pomoću t. zv. veznih točaka.

Naše je mišljenje da je napred opisani način nepraktičan iz slijedećih razloga:

Mjerenje dužina Redtom vršimo zajedno sa mjerenjem prelomnih kuteva u poligonu vlak. Ako umjesto letava postavljamo na veznim točkama instrument, onda postavljamo instrument dva puta više, jer ga i onako moramo postaviti na poligonu točku radi mjerenja prelomnih kuteva. Može se primjetiti, da ako postavimo dvije letve na vezne točke smetat će jedna drugoj pri opservaciji u ravnom terenu. U tom se slučaju letve postavljaju na razne visine i dogledanje je osigurano.

Jedino u slučaju mjerenja visinskih kuteva sa ovim načinom dobivaju se mnogo točniji rezultati.

U tom slučaju je visinska razlika

$$h = \underbrace{(l_z - l_p)}_{\text{I}} + \underbrace{(D_z \cotg Z_z - D_p \cotg Z_p)}_{\text{II}} - \underbrace{(1/\sin Z_z - 1/\sin Z_p)}_{\text{III}}$$

gdje je l_z i l_p odsječak na letvi nazad i napred

D_z i D_p odgovarajuće udaljenosti

e = ekscentričnost vizure u vertikalnom smislu = 22 m/m

Z_z i Z_p zenitni kutevi nazad i napred.

Za dio formule III. postoji posebni grafikon.

**Sodelovanjem v Geodetskom listu
pomagate svoj strokovni tisk!**

**Листот треба да биде отраз на нашата стру-
чна работа, дајте можност тоа да биде!**

Vijesti iz Narodnih Republika

Vijesti iz Bosne i Hercegovine

Do danas se u našem glasniku vrlo malo pisalo o radu geodetskih stručnjaka na području Bosne i Hercegovine iako ih tamo ima razmjerno veliki broj. Zahvaljujući okolnosti što je geodetska sekcija u Sarajevu ove zime postala vrlo aktivna, mi ćemo u našem listu imati redovito vijesti iz NRBiH, a vjerujemo da neće izostati i brojni članci, tim prije što će se na tome polju aktivirati i kolege katastarskih referata, o kojima se barem u BiH do danas vrlo malo čulo i pisalo.

U NRBiH geodetski stručnjaci bili su rascjepkani po raznim ustanovama, kojima su bili potrebni ma kakovi planovi ili mjerenja na terenu. Tako je bilo njih najviše (oko 85%) u Odjeljenju katastra Ministarstva financija NRBiH, jedan manji broj u ministarstvu građevina, u Električnom preduzeću za elektrifikaciju Centra, u raznim Narodnim odborima i na raznim netehničkim dužnostima.

Odmah se je vidjelo da ovakova rascjepkanost troši dragocjene snage, dok su uspjesi maleni i ne udovoljavaju potrebama obnove i izgradnje zemlje. Pokazalo se je da će geodetska struka mnogo bolje biti iskorišćena, ako se skoncentrira u jednu ustanovu, pod jedno rukovodstvo, za čim se naročita potreba osjetila kod prelaza na plansku proizvodnju. Tako je 7. marta o. g. Narodna Vlada B. i H. donijela Uredbu o osnivanju i nadležnosti Geodetske Uprave NRBiH, koju u cijelosti donosimo.

(Prepisano iz službenog lista NRBiH broj 11, od 12. marta 1947.)

Na osnovu čl. 2 Ustava NRBiH u vezi sa čl. 4 Uredbe o osnivanju i nadležnosti Glavne Geodetske Uprave od 31-XII-1946 godine Vlada Narodne Republike Bosne i Hercegovine donosi

UREDBA

o osnivanju i nadležnosti Geodetske uprave Narodne Republike Bosne i Hercegovine

Član 1

Pri Predsjedništvu Vlade Narodne Republike Bosne i Hercegovine osniva se Geodetska uprava.

Zadatak Uprave je:

1) da u saglasnosti sa općim planom tehničke djelatnosti u Republici, a po smjernicama Glavne Geodetske uprave izrađuje svoj plan izvođenja radova civilne geodetske službe za kraći i duži vremenski period za cijelo područje Narodne Republike Bosne i Hercegovine, da se stara o njegovom izvršenju i korišćenju takovih radova;

2) da upravlja izvođenjem radova civilne geodetske službe republikanskog značaja i izvršava te radove;

3) da rukovodi preduzećima republikanskog značaja, koja budu osnivana za izvođenje geodetskih radova i vrši ispitivanja praktične važnosti tih radova;

4) da vrši nabavku, održavanje i popravku geodetskih instrumenata, pribora i sl.;

5) da rukovodi službom održavanja geodetskih planova i karata u saglasnosti sa faktičnim stanjem na terenu;

6) da do donošenja novih odredaba o katastru zemljišta, izrađuje na osnovu podataka premjera, katastarske operate i upravlja radovima na održavanju katastra zemljišta;

7) da po smjernicama Glavne Geodetske uprave saraduje sa privrednim i tehničkim ustanovama u Republici po svim pitanjima geodetske djelatnosti i korišćenja izvršenih radova;

8) da predlaže Vladi Narodne Republike Bosne i Hercegovine donošenje propisa po pitanjima geodetske službe Republike;

9) da se stara o unapređenju geodetske službe Republike i izgradnji stručnih kadrova;

10) da umnožava planove i karte za civilne potrebe Republike i publikuje rezultate izvršenih radova.

Član 2

Na čelu Geodetske uprave stoji načelnik, koga postavlja Predsjednik Vlade Narodne Republike Bosne i Hercegovine.

Ostalo osoblje postavlja se po propisima Zakona o drž. službenicima.

Član 3

Načelnik Geodetske uprave samostalno rukovodi poslovima iz djelokruga uprave, po smjernicama i općim uputstvima Predsjednika Vlade NRBiH.

Član 4

G. U. ima svoj samostalan predračun prihoda i rashoda, koji ulazi u sastav budžeta Predsjedništva Vlade NRBiH.

Naredbodavac za izvršenje budžeta je načelnik GU.

Član 5

Radi koordinacije izdvojenja i korišćenja geodetskih radova civilne geodetske službe i ostvarenja suradnje ostalih privrednih i tehničkih ustanova u Republici osniva se pri GU stručni geodetski savjet u koji pored načelnika GU ulaze: geodetski predstavnik Jugoslavenske Armije, kao i predstavnici Planske komisije NRBiH, Ministarstva građevina, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva financija, Ministarstva poljoprivrede i stojarstva, Ministarstva šumarstva, Uprave državnih željeznica i druga stručna lica, koja imenuje Predsjednik Vlade NRBiH.

Sjednice saziva i njima rukovodi načelnik GU.

Član 6

Bliže odredbe o organizaciji i radu GU i Geodetskog savjeta donijeće Predsjednik Vlade NRBiH.

Ovlašćuje se Predsjednik Vlade da donese potrebne propise u vezi sa sprovođenjem ove Uredbe.

Član 7

Danom obrazovanja GU prenašaju se poslovi ustanova koje su se bavile državnim premjerom na GU, a njihovo osoblje, pribor i inventar prelaze Geodetskoj upravi.

Osoblje, pribor i inventar katastarskih referata pojedinih SNO ostaje i dalje u sastavu SNO, a direktive za rad kao i uputstva dobivaju od GU sve dotle, dok se ne donesu propisi o organizaciji i djelokrugu rada katastarske službe.

Član 8

Ova Uredba stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Narodne Republike Bosne i Hercegovine«.

VI. broj 434

7 marta 1947 god.

Sarajevo.

Na osnovu ove Uredbe već je osnovana i djeluje Geodetska uprava pri Predsjedništvu vlade.

Većina geodetskih poslova u Bosni i Hercegovini od oslobođenja do osnutka Geodetske uprave izvršilo je bivše Odjeljenje katastra.

Ne raspoložemo podacima šta su druge ustanove uradile, što ćemo naknadno objaviti u koliko nam drugovi iste pošalju, dok je bivše Odjeljenje katastra u glavnom uradilo slijedeće:

1) Izmjeren je dio rudnog bazena »Tito« u Banovićima od oko 700 ha, izrađeni su planovi sa visinskom predstavom. Planovi su rađeni na terenu, zbog hitnosti poslova koji su se imali učiniti na temelju ovih.

2) Izmjeren je dio rudnog bazena »Vareš-Majdan« u Varešu od oko 750 ha, a planovi u obe projekcije izrađeni u toku prošle zime.

3) Izmjeren je u svrhu izvođenja melioracionih radova oko 1200 ha Trebinjskog i oko 1000 ha Bišćeg Polja, čiji su planovi u obe projekcije izrađeni u toku protekle zime.

4) Kao najuspjeliji rad geodeta Bosne i Hercegovine smatra se izmjera oko 370 ha gradskog i 880 ha vangradskog detalja

grada Mostara, te pantografisanje sa starih mapa oko 8000 ha.

Za cijelu ovu površinu, dakle za oko 9.250 ha izrađeni su planovi u mjerilu 1 : 5.000.

Radovi oko izmjere, pantografisanja i izrade planova trajali su oko 4 mjeseca i to većim dijelom za vrijeme zime, a radilo je prosječno 20 stručnjaka.

Neka vās ne začudi ovako brza izrada plana, koja na prvi pogled izgleda nemoogućom, jer je izmjera u gradu obuhvatila samo ulice, stabilnije zgrade (one za koje se pretpostavlja da neće biti rušene), zgrade na uglovima ulica, bogomolje, groblja, glavni električni vod, rudničko područje, granice uzidanog detalja, rijeke i potoke. Ovo je bilo dostatno stručnjacima koji su imali zadatak da izrade regulacioni plan.

Planovi su izrađeni na vrijeme i potpuno su udovoljili postavljenim zadacima, te je kolektiv geodeta koji je ove radove obavio dobio od GNO-a slijedeću pismenu pohvalu:

GNO u Mostaru
Otsjek za opće poslove

Broj 5591/47 Mostar, 22. II. 1947.

Geometri i inženjeri Ministarstva financija NRBiH Odjeljenje katastra pod rukovodstvom druga Dilberovića Asima radili su na premjeru užeg i šireg građevinskog reona grada Mostara. U vremenu od 15. X. 1946. do 20. II. 1947. godine izvršili su terenske i kancelarijske radove na površini od 1200 ha i pantografisali površinu od 8000 ha.

Osnovne radove triangulacije izvršili su geometri Saveznog Ministarstva financija — Odjeljenje katastra, a radove nivelmana izvršio je drug Muhamedagić Husein, geometar Odjeljenja katastra Min. fin. NR BiH.

Izvršenje ovih radova obavljeno je pod vrlo teškim vremenskim prilikama u zimskim mjesecima, sa velikom ljubavlju prema poslu, radeći bez obzira na radno vrijeme, ne žaleći truda i umora. Od kolektiva koji je ovaj posao obavljao, dato je oko 6000 dobrovolj. prevremenih radnih sati.

Na osnovu izvršenog premjera izrađeni su planovi i na taj način stvorena idealna podloga za izradu generalnog regulacionog plana.

Gradski narodni odbor imajući sve ovo u vidu i ogromnu korist, koju će naš grad imati u svom budućem razvoju, na osnovu ovog plana, daje

PISMENU POHVALU:

Kolektivu geometara i inženjera, koji je radio na premjeru grada Mostara u znak priznanja za njihovo nesebično zalaganje na poslu, racionalno iskorišćenje radnog vremena, za uštede koje su postignute završavanjem posla u rekordno kratkom vremenu.

Ističemo ovo kao primjer kako treba služiti svome narodu i zalagati se za napredak svoje zemlje.

S. F. S. N.

Sekretar:	Predsjednik:
Deronja v. r.	V. Snatinger v. r.

U ovoj godini svim geodetskim poslovima, na području NRBiH rukovodi GU. Odmah u početku terenske sezone upućeni su geometri i inženjeri na teren, i to:

u Doboj, Zenicu, Vareš, Tuzlu, Kakanj, Bosanski šamac, Banja Luku — gdje će se ove godine obavljati gradski premjeri, nadalje

u Vareš Majdan, Banoviće, — gdje će se obavljati tahimetrisanje rudarskih bazena, kao produženje lanjskih radova.

Ovih dana biće upućeni na teren triangulatori i nivelatori.

Odmah po oslobođenju, na inicijativu bivšeg Odjeljenja katastra osnovan je geodetski otsjek na Srednjoj Tehničkoj školi u Sarajevu.

Uviđajući veliku oskudicu u stručnim geodetskim kadrovima s jedne, a opet velikom potrebu istih s druge strane, kao i to da bi se kadrovi što je moguće prije uzdigli, zaključeno je da se po staroj praksi uvede dvogodišnja geodezija u koju su upisivani učenici sa svršenih 6 i više razreda srednje škole. Prerađen je i dopunjen stari

plan i program nastave, koji ćemo donijeti u jednom od slijedećih brojeva. Za sada samo napominjemo da se osim stručnih predmeta, koji se naporedo predaju teoretski i praktično, — uvelo potreban broj općih predmeta: Srpsko-hrvatski i ruski jezik, nauka o društvu, zakoni i t. d., Poznato je međutim, da na ranijoj geodeziji nije bilo niti jednoga općeg predmeta.

Đaci su po završenoj školskoj 1945./46. godini išli na praksu u Banoviće, gdje su usavršili svoje teoretsko znanje iz niže geodezije, a poslije obavezne prakse otišli su na izgradnju pruge Brčko—Banovići.

Sada u školi ima 18 učenika druge i 62 učenika prve godine.

I ove godine će đaci ići i na praksu i na Omladinsku prugu.

Škola je prilično opskrbljena instrumentarijem iako su instrumenti većinom starih tipa, ali upotrebljivi.

Oskudijeva se u tehničkom materijalu, priboru, papiru, rajsfederima, nulcirklima, mjerilima, logaritmarima, tuševima.

Do sada nema ni jednog štampanog udžbenika.

Inicijativom sindikalne podružnice nastavnika STŠ u izradi su skripta iz geodetskih vježbanja.

Zgodno bi bilo kada bi putem našega lista sve Narodne Republike iznijele svoje prilike, planove i programe rada, šta su izradili od udžbenika, i t. sl., pa da se iskustvom jednih mogu i drugi korisno poslužiti. Isto bi tako bilo korisno osvrnuti se i na izvjesna lutanja i pogriješke, kojih ima u svakom radu, kako bi se i njima mogli svi koristiti, nastojeći da ih se izbjegne, jer svima nam je pred očima isti cilj: što veći doprinos geodetske struke našim narodima.

Da bi naš list postigao svoju svrhu, tj. da osim donošenja stručnih članaka u njemu nađemo sve ono što interesira svakoga od nas i da bude ujedno nit, koja nas vezuje iako smo razasuti širom svih 6 Republika naše šire domovine, — potrebno je da i naše kolege iz katastarskih referata šalju svoje dopise našem listu preko Geodetske sekcije Sarajevo, bili to članci, vijesti ili stručna pitanja. Mi smo uvjereni da neće biti ni jedan geodeta koji se neće interesirati o tome šta piše naš stručni list, a da bi on mogao udovoljiti svojoj zadaći potrebna su mu ne samo materijalna sredstva nego i mnogi saradnici i dopisnici.

Из НР Црне Горе, нисмо примили никаких вести.

Vijesti iz N. R. Hrvatske

Stručni tečajevi, koje je organizirala Geodetska sekcija DITH-a u Zagrebu

U predratnoj Jugoslaviji bila je školska izobrazba geodetskih stručnjaka usmjerena u dva pravca. U srednjim tehničkim školama, na geometarskim odsjecima, polaganje je glavna pažnja na izobrazbu geometara za izvršavanje katastarskih premeravanja, te se stoga veći broj diplomiranih geometara uvrstio u katastarsku službu.

Na Tehničkom fakultetu u Zagrebu, bilo je nastavnim planom obuhvaćeno gradivo

iz cijele teoretske, primijenjene i praktične geodezije, izuzev rudarskih mjerenja. Većina diplomiranih inženjera geodezije i kulturne tehnike posvetila se u praksi radovima na komasacijama zemljišta i melioracijama tla u vezi s komasacijama.

Radi ovako usmjerene izobrazbe i prakse geodetskih stručnjaka pokazalo se, da danas, pri opsežnim radovima na obnovi nemamo dovoljno izobraženih stručnjaka za razne specijalne geodetske zadatke.

Da bi se dopunilo teoretsko znanje u granama praktične geodezije, organizirala je Geodetska sekcija DITH-a u Zagrebu pet tečajeva. Za održanje tečajeva odabran je zimski period, u kojem redovito nema geodetskih terenskih radova.

Tečajevi su počeli 13. I., a završili 20. III. 1947. Predavanja su se održavala dnevno poslije podne tako, da ih je mogao pohađati svaki stručnjak izvan svog radnog vremena.

Predavanja su održavali profesori Tehničkog fakulteta u Zagrebu i drugi priznati praktični stručnjaci, a raspored im je bio slijedeći:

I. GEOFIZIČKI TEČAJ

Voditelj tečaja prof. Dr. ing. Josip Baturić.

1. Teorija gravimetrije, predavač: prof. Abakumov — Dr. ing. Baturić.
2. Eötvösov variometar, predavač: prof. Dr. ing. Baturić.
3. Principi magnetizma, predavač: prof. Dr. ing. Baturić.
4. Šmitova magnetska vaga, predavač: prof. Dr. ing. Baturić.
5. Magnetski teodolit, predavač: prof. Mokrović.
6. Teorija seizmike s primijenjenom seizmologijom, predavač: prof. Dr. ing. Baturić.

II. TEČAJ ZA RUDARSKA MJERENJA

Voditelj tečaja prof. Dr. ing. Josip Baturić.

1. Astronomska orijentacija, predavač: prof. Dr. Randić.
2. Gauss-Krügerove koordinate i računanje meridianske konvergencije, predavač: prof. Dr. ing. Čubranić.
3. Približna izravnjanja poligona i smisao izravnjanja, predavač: prof. Dr. ing. Baturić.
4. Proboji rovova, tunela, hodnika i slično predavač: prof. Dr. ing. Baturić.
5. Rudarski planovi mjerenja, predavač: ing. Zagorac.
6. Rudarski redarstveni propisi, predavač: ing. Zagorac.

7. Kompas i mjerenje dužina kod kompasa, predavač: ing. Zagorac.

8. Jamski teodolitni poligon, predavač: prof. Dr. ing. Baturić.

9. Projektiranje u oknu (mehaničko i optičko), predavač: prof. Dr. ing. Baturić.

10. Priključni trokut i njegovo računanje, predavač: prof. Dr. ing. Baturić.

11. Magnetometričko orijentiranje, predavač: prof. Dr. ing. Baturić.

12. Mjerenje dubina, predavač: prof. Dr. ing. Baturić.

13. Nivelacija, predavač: prof. Dr. ing. Baturić.

14. Mjerenje u strmim hodnicima (preko 45°), predavač: prof. Dr. ing. Baturić.

15. Čvrste i izgubljene točke, predavač: ing. Zagorac.

III. TEČAJ IZ FOTOGRAMETRIJE

Voditelj tečaja i predavač: sveuč. docent ing. Franjo Braum.

1. Uloga fotogrametrije u izgradnji zemlje.
2. Čitanje snimaka.
3. Grafičke i optičke metode pojedinačnog preslikavanja.
4. Redresiranje snimaka.
5. Stereoskopsko opažanje i mjerenje.
6. Relativna i apsolutna orijentacija snimaka i aerotriangulacija.
7. Terestrička fotogrametrija.
8. Projektiranje fotogrametrijskog snimanja.
9. Točnost, brzina i ekonomija fotogrametrije.

IV. TEČAJ IZ MELIORACIJA

Voditelj tečaja prof. ing. Miroslav Đurović.

Predavač prof. ing. Đurović:

I. Opći dio:

1. Planska upotreba voda:
 - a) integralna melioracija
 - b) sistematizacija vodotoka
 - c) vodoprivreda.
2. Katastar voda.
3. Sastav generalne osnove.

II. Projektiranje:

1. Sastav detaljnih osnova.
2. Predradnje: snimanja, trasiranje.
3. Izbor objekata.
4. Obrada objekata.
5. Tehnički uvjeti za izvođenje radova.

III. Nadzor izvedbe:

1. Predaja elaborata poduzeću za izvođenje potrebnih građevinskih linija (osi).
2. Razrada detalja.
3. Vođenje građevinske knjige i dnevnika rada.
4. Obračun.
 - b) Predavač: ing. Dinko Volarić.
1. Oborine.
2. Ishlapljivanje (evaporacija).
3. Prokapljivanje.
4. Podzemne vode.
5. Retenciona spremišta.
6. Tečenje vode u otvorenim koritima.
7. Motrenje, bilježenje i grafički prikaz vodostaja.
8. Korito i obluče.
9. Snimanje omočenog profila.
10. Tehnička hidraulika (hidrodinamika):
 - a) protoka
 - b) istjecanje vode
 - c) jednoliko gibanje vode u otvorenim koritima.

V. TEČAJ IZ TRASIRANJA CESTA I ŽELJEZNICA

Voditelj tečaja i predavač ing. Nikola Horvat.

1. Uvodni elementi, uzdužni i poprečni nagibi, proširenja, te situacije.
2. Elementi kružni i prelaznih krivina.
3. Nanašanje trase na teren.
4. Kombinirane, prelazne i košaraste krivine.
5. Uvod u pedologiju.
6. Poprečni profili.
7. Izjednačenje masa.
8. Profiliranje i iskolčenje objekata.
9. Potporni, obložni i uporni zidovi, te odvodnja.
10. Tuneli — iskolčenja.
11. Upute za najnovija trasiranja.

Sve nužne sprave za demonstracije prigodom predavanja stavio je na raspolaganje Tehnički fakultet u Zagrebu, Geofizički zavod u Zagrebu, Geodetski zavod N. R. Hrvatske i Geografski institut jugoslavenske armije u Beogradu.

O organizaciji tečajeva obavijestila je Geodetska sekcija DITH-a ostale Geodetske sekcije svih Narodnih Republika s pozivom, da na njih upute svoje članove.

U tečajeve se prijavilo ukupno 86 slušača i to: 1 slušač iz N. R. Slovenije (polazio dva tečaja), 5 slušača iz N. R. Bosne i Hercegovine (polazili po dva tečaja), a ostali iz Zagreba. Jedan dio zagrebačkih slušača morao je prekinuti polaganje predavanja radi odlaska na rad na omladinsku prugu šamac—Sarajevo, i na terenski rad u Šibenik i Zadar. Polaznici tečaja stekli su osnovna teoretska znanja iz navedenih tehničkih grana. Polagao se i ispit iz fotogrametrije, melioracija i trasiranja, dok će se ispiti iz geofizičkih i rudarskih mjerenja, obaviti naknadno poslije stanoovitih praktičnih vježbi na terenu.

Ispit je polagan pred naročitom komisijom, kojoj je prisustvovao i jedan predstavnik Geodetske sekcije DITH-a. O položenom ispitu izdala je Geodetska sekcija DITH-a svakom slušaču uredovnu potvrdu, potpisanu po članovima ispitne komisije.

Priređuju se za štampanje škrpta o svim predavanjima na ovim tečajevima. Biti će izdana u dovoljnom broju primjeraka tako, da će se s njima moći poslužiti i oni stručni radnici, koji nisu imali prilike polaziti ove tečajeve.

Ing. D. Jemrić.

Iz Savezne srednje tehničke škole u Zagrebu

U jednogodišnjem geometarskom tečaju Ministarstva građevina kod Savezne srednje tehn. škole u Zagrebu završio je I. trimestar sa obukom 15. veljače, dok su ispiti trajali do 13. ožujka kada je i održana sjednica za klasifikaciju učenika.

Uspjeh je bio slijedeći:

sa odličnim završilo je	3	učenika
sa vrlo dobrim završilo je	8	»
sa dobrim završilo je	14	»
sa dovoljnim završilo je	1	»
sa nedovoljnim iz jednog predmeta	3	»
sa nedovoljnim iz dva predmeta	1	»
neispitan	1	»

Ukupno 31 učenik

Najbolji đak u tečaju je Dubravić Munevera.

Srednje ocjene iz pojedinih predmeta su slijedeće:

1. Ustav	3,46
2. Deskriptiva	2,93
3. Kaligrafija	3,33
4. Tehn. i topograf. crtanje	3,55
5. Geodezija I.	3,55
6. Geodezija II.	3,23
7. Geodetska praksa	3,20
8. Geodetsko računanje	3,00
9. Račun izjednačenja	3,47
10. Izradbe situacionih planova	3,23

32,95

Prema tome srednja ocjena razreda je 3,30.

Ovaj uspjeh zadovoljava pogotovo kad se uzme u obzir da cca 20% nisu abiturienti realnih gimnazija.

Početkom obuke u tečaju (15. X. 1946.) mnogi naši stručnjaci gledali su sa izvjesnim pesimizmom na ovaj tečaj ne vjerujući da bi se u razdoblju od 15 mjeseci mogao izobraziti dobar kadar mladih geometara. Međutim činjenice govore drugačije.

U tečaju predavaju se samo stručni predmeti, jer su đaci već u srednjim školama stekli opću naobrazbu. Predavanja nisu nimalo skraćena t. j. naučna osnova za tečaj obuhvaća čitavu građu koja je propisana za srednje tehn. škole. Jasno je da se kod ovih đaka obzirom na njihovu prednaobrazbu i zrelost može ići sa predavanjem bržim tempom nego kod đaka redovne škole, osim toga ovi đaci pokazuju naročitu volju i interes za struku.

Prema tome svršeni tečajci moći će s uspjehom saradivati sa svojim starijim drugovima na obnovi zemlje.

Redovita obuka u II. trimestru započela je 17. ožujka, a završiti će 15 dana prije predviđenog roka t. j. 30. lipnja, jer su se svi tečajci zajedno sa stručnim nastavnicima obvezali na dobrovoljni jednomjesečni rad na pruzi Samac—Sarajevo. Praktični radovi na pruzi koristiti će tečajcima za njihovu stručnu izgradnju, a osim toga doprinjeti će svoj udio obnovi zemlje. S tim u vezi zatraženo je od nadležnog ministarstva da se tečaj produži za 1½ mjeseca, te bi isti imao završiti koncem veljače 1948.

Ing. M.

Iz Ministarstva građevina

Ministarstvo financija NRH donijelo je rješenje br. 10.664-IV-1946 od 7. III. 1947 kojim se nadopunjava Pravilnik o terenskom dodatku br. 6394-IV-46 u pogledu radova na triangulaciji viših radova, preciznom nivelmanu i trasiranjima, a koje glasi:

»Na prijedlog Ministarstva građevina NRH od 9. XI. 46 kab. br. 283/46 prema kome se:

1) Geodetski radovi, vršeni izvan mjesta službovanja imaju se smatrati terenskim radovima izuzev geodetskih radova na triangulaciji viših radova I. i II. reda, nivelmanu i trasiranju preko 25 km udaljenosti;

2) Dnevnice za terenski rad obračunavaju se prema pravilniku o terenskom dodatku od 30. XII. 1946 M. F. br. 6394-IV-46 (Narodne novine br. 2 od 7. I. 1947),

a dnevnicke za geodetske radove koji se u smislu prednje toč. 1 ne smatraju terenskim radovima, obračunavaju se prema Pravilniku M. F. br. 57678/46 od 21. VI. 1946. god. o naknadi putnih i selidbenih troškova.

★

Po odredbi Oblasnog NO Istra o uređenju agrarnih odnosa i poništenju dražbi na području Kotarskog NO-a Buje, bilo je potrebno hitno izvršiti geodetske radove, koji su se odnosili na identifikaciju, premjer i sastav tehničkog operata za površinu od 7049 ha. obradive površine.

Kako Istra raspolaže sa veoma malim brojem geodetskih stručnjaka to je za izvršenje ovog zadatka bio upućen kao pomoć izvjestan broj stručnjaka sa područja ostalih Okružnih NO-a.

Terenski radovi odvijali su se pod veoma teškim atmosferskim prilikama. Zamašnost zadatka zahtjevala je intenzivan i predan rad, tako da se redovito danju radilo na terenu bez obzira na kišu i studen, a na večer sredjivali podatci do kasno u noć.

Zahvaljujući ovakovom radu zadatak je bio na vrijeme završen, što je konferencija kotarskih agrarnih komisija u Pazinu priznala ističući nastojanje geodeta da čitav posao bude na vrijeme dokončan.

Iz našeg zakonodavstva

Narodne novine N. R. Hrvatske br. 20/47 donose:

PRAVILNIK

o izmjeni i dopuni Pravilnika o naknadi putnih i selidbenih troškova službenika Narodne vlade Narodne Republike Hrvatske i njezinih ustanova te radnika i namještenika državnih privrednih poduzeća pod republikanskom upravom.

Član 1.

U članu 3. Pravilnika o naknadi putnih i selidbenih troškova službenika Narodne vlade Narodne Republike Hrvatske i njezinih ustanova te radnika i namještenika

Ministar građevina NR Hrvatske svojom odlukom br. 9490 od 20. III. 1947 odao je priznanje za ovaj predan i požrtvovan rad i pohvalio drugove geometre: Šverko Josipa, Mrakovčić Nadislava, Bauer Antuna, Jevremović Stevu, Pupić Stjepana, Crvić Nikolu, Šantica Ivu, Družetić Josipa, Rubinić Stjepana, Rorbek Dragutina i Kušpilic Zdravka, stavljajući ih za ugled ostalim drugovima.

★

Tokom 1946 god. angažirano je na terenskim radovima agrara nekoliko stručnjaka, koji su umirovljeni državni službenici.

Kod isplate njihovih mirovina financijske vlasti, po postojećim propisima htjele su im obustaviti naknadu koju su primali na ime dnevnica i putnih troškova, jer ukupni mjesečni prihodi prelaze iznos od 5.000.— dinara.

Ovakovim stanovištem nije se moglo saglasiti Ministarstvo građevina, te je po predmetu zatraženo tumačenje.

Glavni kontrolor Min. Financija FNRJ za Hrvatsku aktom svojim br. 4844/47 od 27. II. 1947 stao je na stanovište da su dnevnicke i putni troškovi karaktera one-roznih prinadležnosti, te se ne mogu smatrati prihodima stalnog karaktera.

Na osnovu ovakove odluke nije došlo do obustava dnevnica i putnih troškova.

državnih privrednih poduzeća pod republikanskom upravom broj 57678-1946 od 21. lipnja 1946. (Narodne novine broj 86-46 od 28. lipnja 1946.) dodaje se novi stav treći, koji glasi:

»Za službene izlaske iz Dubrovnika u Gruž i obratno pripada samo naknada za osobni prevoz. Ako ti izlasci traju duže od 8 sati pripada još i paušalna naknada u iznosu od dinara 40.— dnevno.

Član 2.

Stav peti člana 7. mijenja se i glasi:

»Poslije deset dana provedenih u istom mjestu dnevnica se smanjuje za 20%, a

poslije daljnjih dvadeset dana još za 10%. Ovi se rokovi ne prekidaју ako se službenik po službenoj dužnosti ili po pozivu nadležnog naredbodavca vraća u mjesto službovanja radi podnošenja izvještaja ili primanja instrukcija i sl. i po obavljenom poslu odmah ponovno odlazi natrag u mjesto izaslanja. U svakom drugom slučaju rokovi se prekidaју i otpočinju iznova teći.«

Član 3.

Član 8. mijenja se i glasi:

»Vrijeme za dnevnicu računa se od časa polaska do časa povratka. Za svaka puna 24 sata i za ostatak ispod 24 a preko 16 sati pripada cijela dnevnicu, za ostatak od 16 i manje ali preko 8 sati pripada pola dnevnice, a za ostatak od 8 i manje sati ne pripada dnevnicu. Ako je cijelo putovanje trajalo manje od 24 a više od 16 sati pripada cijela dnevnicu, ako je trajalo 16 i manje ali preko 8 sati pripada pola dnevnice, ako je trajalo 8 i manje sati ne pripada dnevnicu.

Kada se službenik za vrijeme trajanja službenog putovanja vraća u mjesto službovanja zbrojit će se broj sati provedenih na radu izvan mjesta službovanja i dnevnicu će se računati po odredbama prednjeg stava.«

Član 4.

U članu 17. dodaje se novi stav četvrti, koji glasi:

»Premještenim službenicima, koji imaju porodicu na uzdržavanju, ako u novom mjestu službovanja ne dobiju stan od nadležne stambene vlasti i za svoju porodicu, što moraju dokazati redovnom potvrdom te vlasti, isplaćivat će se na ime naknade za troškove odvojenog života iznos do 2.500.— dinara mjesečno za sve vrijeme dok od nadležne stambene vlasti ne dobiju stan. Visinu naknade određuje na prijedlog resornog ministra Glavni tajnik Predsjedništva vlade obzirom na mjesne prilike, na broj članova obitelji premještenog službenika i na druge okolnosti od utjecaja.«

Član 5.

U članu 28. dodaje se novi stav drugi, koji glasi:

»Kod kombinovanog (mješovitog) načina selidbe, t. j. kad se selidba vrši željeznicom i kolima ili brodom i kolima ili pak željeznicom, brodom i kolima, za selidbu izvršenu željeznicom ili brodom pripadaju sve naknade propisane za takovu vrst selidbe za dotično odstojanje i 60% od svih naknada predviđenih kod selidbe kolima za dotično odstojanje.«

Član 6.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja u Narodnim novinama, dok će se propisi čl. 4. primjenjivati od 1. siječnja 1947. godine.

Broj: 3358-47.

U Zagrebu, dne 24. veljače 1947.

Iz geodetskih zavoda

OBLASNI GEODETSKI ZAVOD ZA DALMACIJU U SPLITU

Formiranje Geodetskog zavoda u Splitu diktirale su posebne prilike u Dalmaciji, udaljenost od Zagreba, te hitne potrebe izvođenja manjih geodetskih poslova, koji se na vrijeme ne bi mogli obaviti po drugim zavodima i područnim katastarskim upravama.

Zavod je bio formiran početkom mjeseca maja 1946. god. sa svega pet namje-

štenika. Ovaj se broj tokom godine povećao, koliko je oskudica kadrova na našem području, a osobito u Dalmaciji dozvoljavala.

Tokom 1946. god. Zavod je izvodio razne manje geodetske poslove. Tako je u glavnom rađeno na trasama za potrebe elektrifikacije, tehničkom nivelmanu za dalmatinski zagorski vodovod, te situacijama za potrebe cesta, mostova i raznih gradnja. Zavod je na ovim radovima postigao

dobre rezultate i kvantitativno i kvalitativno.

U toku prošle godine Zavod je nailazio na mnoge poteškoće, a osobito u pogledu stručnih kadrova. Veći dio namještenika Zavoda regrutovan je iz redova svršenih tečajaca, sa tečaja geometarskih pomoćnika, koji se u Dalmaciji održavao 1945/46. To su bili početnici koji su na radovima u Zavodu ulazili u praksu, pa je jasno da u takove okolnosti Zavod nije mogao preuzimati zamašnije radove i da se sve nije odvijalo onim tempom, kako je to bilo poželjno. Sada kada je zavod ojačan i sa stručnjacima i sa iskustvom, očekivati je da će u 1947. god. i rezultati biti daleko povoljniji i da će se moći upustiti u poslove većeg obima, gdje je potrebna i veća stručnost.

OKRUŽNI GEODETSKI ZAVOD U OSIJEKU

Osnivanje ovoga Zavoda izvršeno je u prošloj godini inicijativom Ministarstva građevina NRH.

Prije osnivanja Zavoda na području Osijeka djelovale su četiri veće i tri manje privatne geodetske poslovnice. Te poslovnice nijesu bile u stanju uspješno preuzimati sve poslove, koji su se poslije rata stajali pred geodetsku struku, zbog starosti njihovih vlasnika i njihovih nesavremenih metoda u radu.

Geodetski poslovi koji su tražili neodgodivo izvršenje, kod ovakvog stanja stvari, zahtijevali su neminovno formiranje jednog geodetskog zavoda u središtu Slavonije u Osijeku. Samim osnivanjem Zavoda većina tih poslovnica prestalo je djelovati, a jedan dio inventara prodali su vlasnici Zavodu.

Na skupštini Okružnog NO-a Osijek, gotovo svi prisutni odbornici saglasili su se potrebom formiranja Zavoda i ako su neki od stručnjaka iz državnog i privatnog sektora negativnom propagandom izbojzani da će ostati bez privatne zarade, radili protiv formiranja Zavoda.

Zavod je otpočeo djelovati 7. jula 1946. god. u početku sa 11 stručnjaka, ali se taj broj tokom godine nešto povećao.

U prošloj godini Zavod je obavljao uglavnom radove skopčane sa tehničkom provedbom agrarne reforme, gdje su postignuti rezultati bili potpuno zadovoljavajući.

Ovi su se radovi odnosili na identifikaciju, premjer i izradu operata za gruntovnu uknjižbu na površini od 15 000 jutara (8 500 ha). Osim toga Zavod je radio na trasiranju puteva, industrijskih pruga, postavljanje poligone mreže duž rijeke Drave, na izradi situacionih planova, za šest ratom uništenih sela, te razne sitne radove za druge državne potrebe.

Kako je vidno, svi ovi radovi obavljeni su uglavnom za potrebe državnog sektora, pa je bilo i prigovora što se samo takovi poslovi obavljaju. Takav prigovor nije umjestan, ako imademo u vidu, da smo mi izišli iz rata uništeni i opustošeni i da naši gradovi i sela pod takovim okolnostima nijesu u mogućnosti preduzimati i finansirati relativno dosta skupe geodetske radove, a vjerovatno da će takovo stanje potrajati još izvjestno vrijeme, dok se naša privreda ojača.

Geodetski Zavod u Osijeku, danas nakon deset mjeseci svog djelovanja u stanju je, s obzirom na svoj kapacitet i opremu u instrumentariju, preuzeti svaki zadatak, koji bi mu se na njegovom teritoriju povjerio, a to znači zavidan uspjeh postignut u ovako kratkom periodu.

Iz Narodnih republika Makedonije, Slovenije i Srbije

nijesmo primili nikakvih vijesti.

Obavijesti uredništva

Ministarstvo građevina N. R. Hrvatske doznačilo je »Geodetskom listu« iznos od 10.000 din. kao pomoć za 1947. god.

Rukovodioci Ministarstva građevina N. R. Hrvatske pokazuju puno razumijevanje za našu stručnu štampu. Ovo je već drugi put da je Ministarstvo pomoglo održavanje i izlaženje lista i jedino zahvaljujući ovoj pomoći bili smo u stanju naš prvi broj ovako bogato opremiti.

*

Okručni geodetski zavod u Osijeku dostavio je »Geodetskom listu« u decembru 1946. i januaru 1947. god. po 500 din. iz fonda za pomaganje stručne štampe.

Na ovom prilogu uprava lista zahvaljuje drugovima iz Zavoda, a napose drugu upravitelju Jelen Mihajlu.

*

Drug Ing. Nikola Svečnikov, Beograd, Hadži Đerina 22 raspolaže sa 10 primjereka »Nivelmana« od ing. A. Kostića. Ukoliko je nekom od drugova ova knjiga potrebna i želi je dobiti, neka se obrati izjavno na ing. Svečnikova. Cijena je knjizi 120.— din.

*

Drugovima na službi kod Glavne geodetske uprave Beograd dostavili smo list na drugaricu geom. Bobić Mariju, osim onih kojima je »Geodetski list« N. R. Hrvatske bio već dostavljan.

Drugovima na službi kod Geodetske uprave N. R. Bosne i Hercegovine list smo dostavili na druga Milišić Antu.

Da bi list u buduće stigao što prije do drugova na terenu, molimo povjerenike, da nam dostave spiskove sa adresama, kako bi administracija lista isti dostavljala izravno. Sve drugove molimo, da nam eventualnu promjenu boravišta jave kratko poštanskom kartom.

*

Svi članci i dopisi koje Uprave za redakciju pojedinih N. R. budu dostavljale Uredništvu lista, treba po mogućnosti da budu otkucani na pisaćem stroju u tri primjerka. Ovo je potrebno radi lakšeg i bržeg rada Uprave za redakciju samoga lista. Tamo gdje se uz članke prilažu crteži i slike, ovi mogu biti u jednom primjerku, izrađeni tušem na tvrdoj hartiji. Samo oni članci i dopisi, koji uredništvu stignu do 15-og u mjesecu, dolaze u obzir da budu štampani u narednom broju.

Mole se drugovi da dopise šalju svojim upravama za redakciju pri geodetskim sekcijama DIT-a i to:

za N. R. Srbiju na adresu: Ing. Rade Ukropina, Beograd, Kosančićev vijenac 29,

za N. R. Bosnu i Hercegovinu na adresu: geom. Milišić Ante, Sarajevo, Srednja tehnička škola,

za N. R. Sloveniju na adresu: geom. Brifak Guido, Ljubljana, Poljanska cesta 2 (Mapni arhiv),

za N. R. Crnu Goru i Makedoniju nijesmo dobili imena drugova, koji su zaduženi za redakcioni odbor.

Želimo ovdje još istaknuti, da je izlaženje lista ovisno o finansijskim sredstvima, koje list uglavnom treba namaknuti iz pretplata. Do sada su nam stigle pretplate od neznatnog broja drugova, pa stoga umoljavamo sve one, kojima smo list poslali, da nam priloženom čekovnom uputnicom, ako ne čitavu sumu, a ono jedan dio pretplate doznače.

Ako netko od drugova ne želi primati list — u što dvojimo — neka nam ga vrati, kako ne bi računali na njega, kao pretplatnika.

»GEODETSKI LIST« izdaje Geodetska sekcija DITH-e Zagreb, Pierotijeva ul. 4. — Uprava i uredništvo: Zagreb, Petrinjska ul. 7/III. — Odgovorni urednik: Ungarov Bruno, Petrinjska ul. 7/III. — Pretplata u 1947. god. 100 din. — Dopisi i pretplate šalju se na Upravu geodetskog lista, Zagreb, Petrinjska ul. 7/III. — Čekovni račun kod Poštanske štedionice br. 40-443261.